

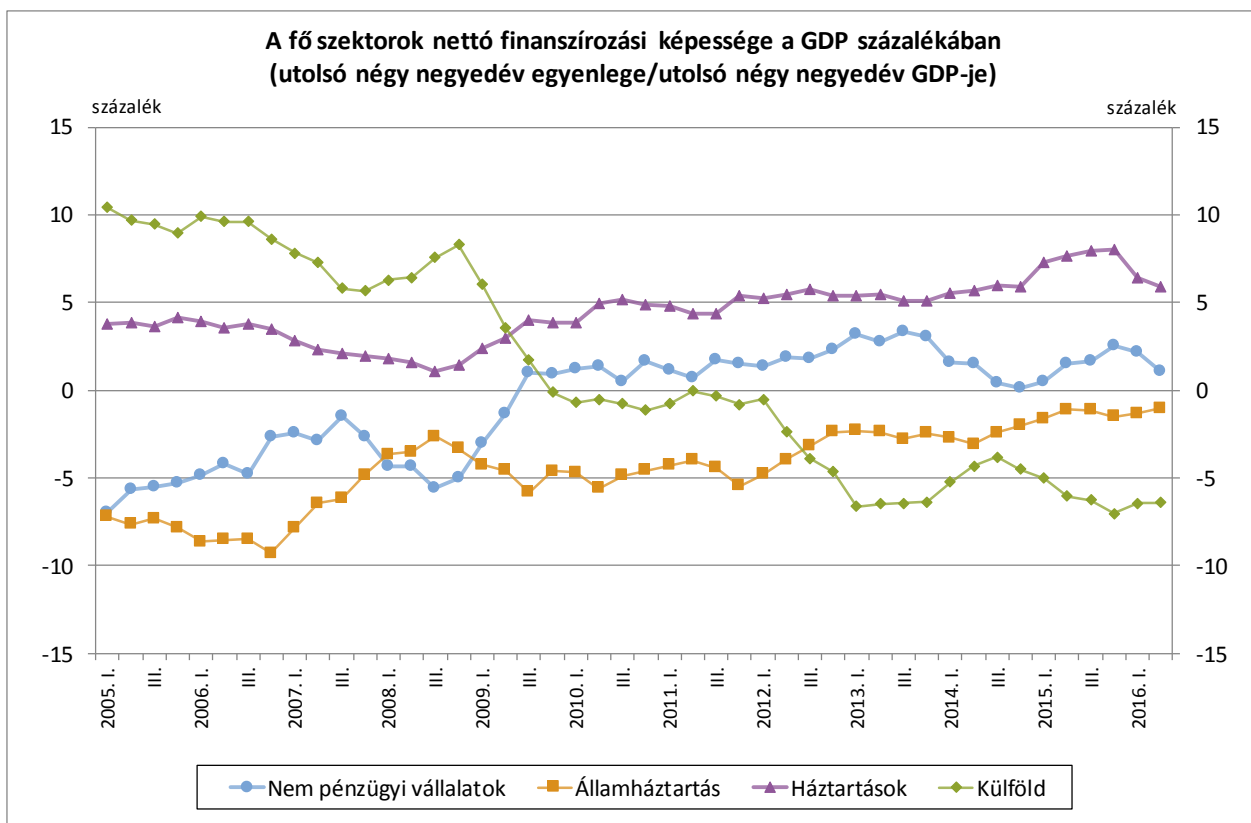

SAJTÓKÖZLEMÉNY

A nemzetgazdaság pénzügyi számláinak adatairól

2016. II. negyedév

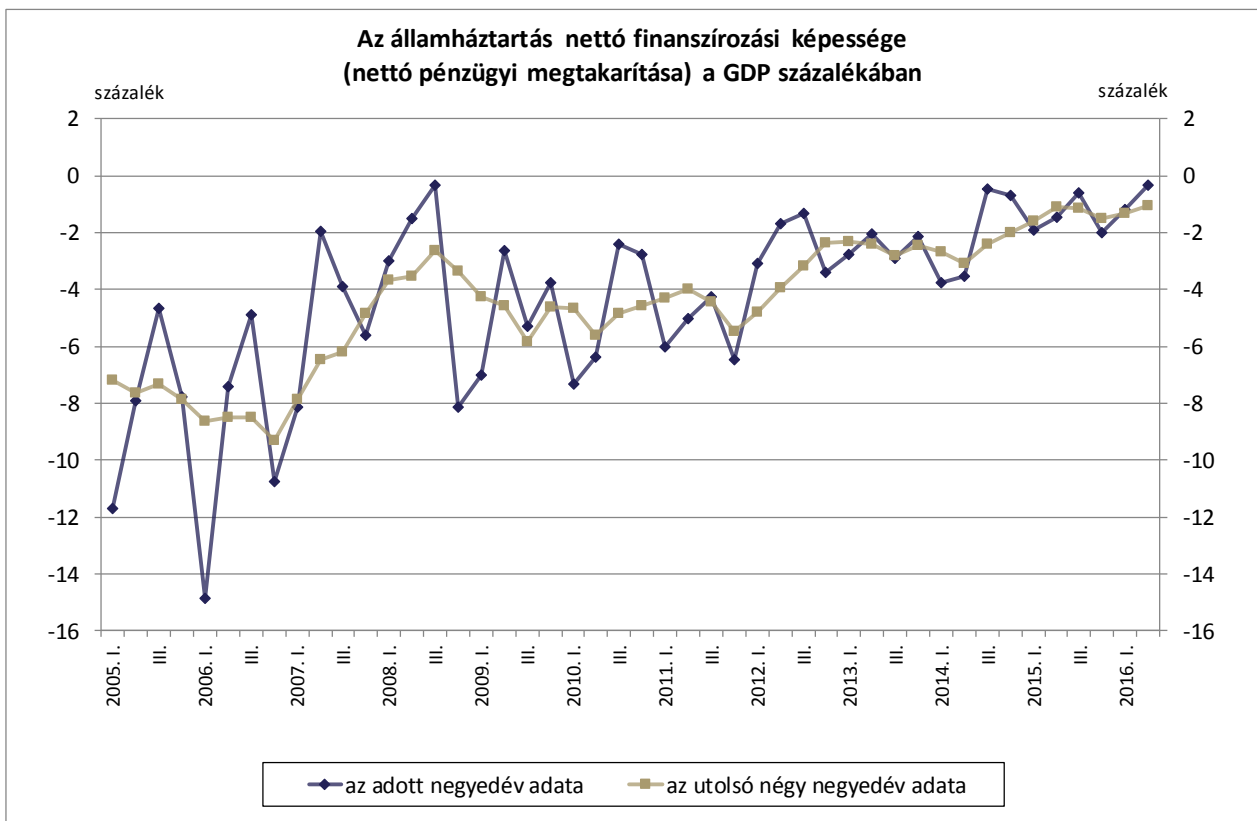
Budapest, 2016. október 3. - A pénzügyi számlák adatai szerint az államháztartás nettó finanszírozási képessége 2016 második negyedévével záruló elmúlt egy évben a GDP¹ -1,0 százalékát tette ki. A háztartások nettó finanszírozási képessége a GDP 5,9 százaléka volt ugyanebben az időszakban. A nem pénzügyi vállalatok nettó finanszírozási képessége a GDP 1,1 százalékát, a külföld nettó finanszírozási képessége a GDP -6,4 százalékát tette ki 2016 második negyedévével záruló egy évben.

*Megjegyzés: az áttekinthetőség érdekében a pénzügyi vállalatok és a háztartásokat segítő non-profit intézmények finanszírozási képessége - melyek értéke általában nulla közelében mozog - nem szerepel az ábrán. Az egyes negyedéveknél az adott negyedévével záruló egy év egyenlegeinek összege szerepel ugyanezen időszak GDP-jének százalékában kifejezve.

¹ A Központi Statisztikai Hivatal 2016. szeptember 30-án publikálta az éves GDP 2015-re vonatkozó, illetve visszamenőlegesen módosított adatait. Ennek a revízióknak a GDP-arányos év végi bruttó államadósságokra gyakorolt hatását külön sorban tüntetjük fel a szektorok főbb adatait tartalmazó táblázat utolsó sorában. Mivel a KSH a negyedéves GDP adatok revízióját később hajtja végre, az éves GDP változásának hatásait a jelenlegi publikációban közzétett GDP-arányos, negyedéves mutatók nem tükrözik.

Az államháztartás nettó finanszírozási képessége a 2016 második negyedévével záruló elmúlt egy évben a GDP -1,0 százaléka (-359 milliárd forint) volt. 2016 második negyedévében az államháztartás finanszírozási oldalról számított egyenlege a negyedéves GDP -0,3 százalékat tette ki (-28 milliárd forintot). Az államháztartás bruttó, konszolidált, névértéken számításba vett (maastrichti) adóssága 2016 második negyedévének végén a GDP 75,6 százaléka volt (25908 milliárd forint). Az adósság csökkenéséhez a második negyedévben a nettó hiteltörlesztés 307 milliárd forinttal járult hozzá, ennek hatását a devizaadósság felértékelődése 59 milliárd forinttal gyengítette. Az államháztartás nettó tartozása (22647 milliárd forint) a GDP 66,1 százalékat tette ki 2016 második negyedévének végén.

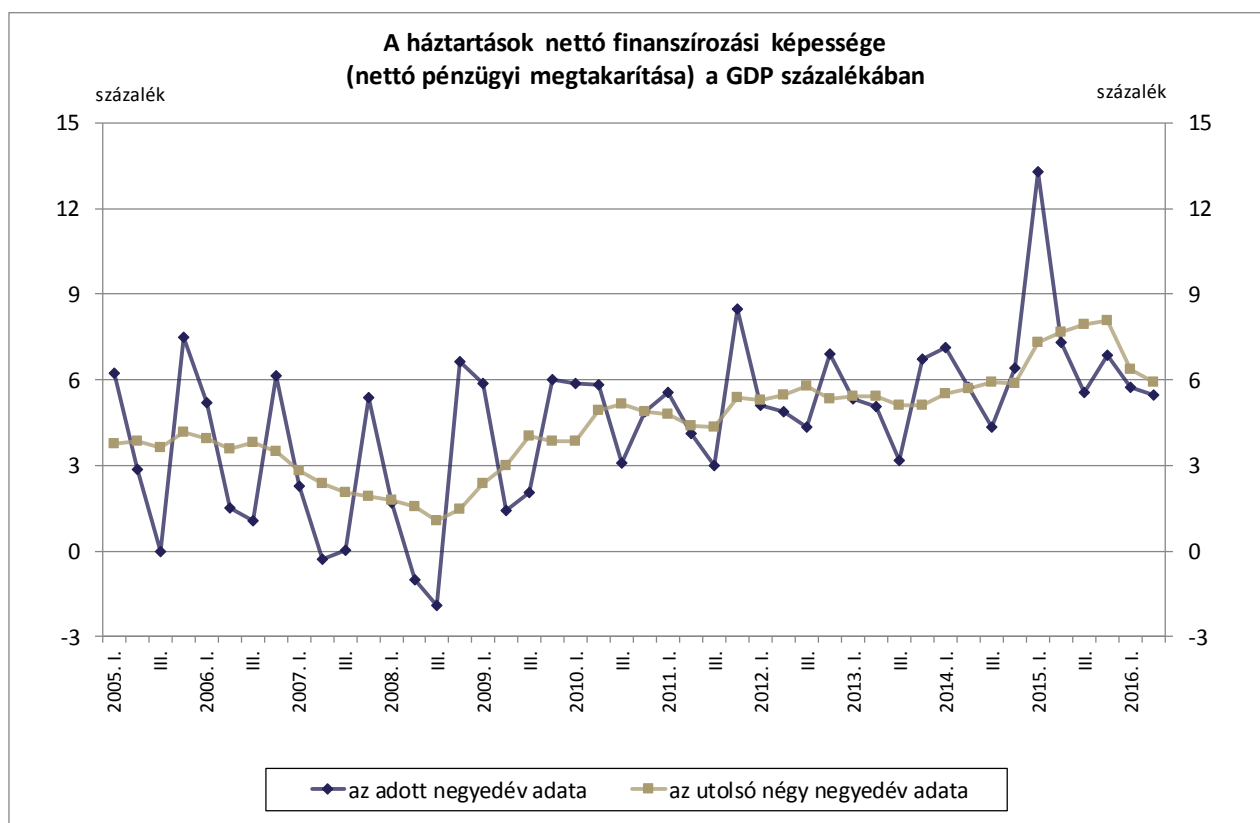

2016 második negyedévében a központi kormányzat nettó finanszírozási képessége 37 milliárd forint volt. Eszköz oldalon jelentősen visszaesett a jegybanknál elhelyezett betétállomány, amit döntően a külföldi hiteltörlesztés indokolt. A kormányzati tulajdonú részesedések tranzakcióból eredő csökkenése a jegybank osztalékfizetését tükrözi, ami a statisztikai módszertan szerint nincs hatással a szektorok nettó finanszírozási képességére. Növekedtek viszont a központi kormányzat egyéb követelése, ami mögött elsősorban a kormányzati szektorba sorolt vállalatok bővülő vevőkövetelése és adott előlegei állnak. A kötelezettségek terén a rövid lejáratú értékpapírok esetében számottevő - de az előző negyedévinél lényegesen kisebb mértékű - nettó értékpapír-kibocsátás történt. A kincstárjegyeket elsősorban a lakosság vásárolta, miközben a hitelintézetek által tartott állomány csökkent. Az államkötvények

negyedéves forgalmát a nettó visszavásárlás jellemezte, ami döntően a külföldiek által tartott állományt érintette. A két ellentétes irányú folyamat eredőjeként a kormányzat által kibocsátott értékpapírok állománya kis mértékben növekedett. Nagy összegű hiteltörlesztés következtében jelentősen mérséklődött viszont a külföldről felvett hosszú lejáratú devizahitelek állománya, így a központi kormányzat kötelezettségei összességében csökkentek a második negyedévben.

A helyi önkormányzatok nettó finanszírozási igénye 78 milliárd forint volt 2016 második negyedévében. A szektor pénzügyi eszközei közül nagymértékben csökkent a hitelintézeteknél elhelyezett önkormányzati betétállomány. Tovább növekedett viszont az önkormányzatok által tartott értékpapír-állomány, az előző negyedévhez hasonlóan ebben a negyedévben is jelentős kincstárjegy-vásárlás történt. Pénzügyi kötelezettségeik terén csökkentek a vállalatokkal szembeni egyéb tartozásaik.

A társadalombiztosítási alapok nettó finanszírozási képessége 13 milliárd forint volt. Eszközeik közül növekedett a központi kormányzatnál tartott betétállomány, miközben kötelezettségeik lényegében nem változtak.

A háztartások nettó finanszírozási képessége a 2016 második negyedével záruló elmúlt egy évben a GDP 5,9 százaléka (2029 milliárd forint) volt, 2016 második negyedében pedig a negyedéves GDP 5,4 százalékát tette ki (470 milliárd forintot). Jelentősen nőtt ebben a negyedévben a háztartások készpénz állománya és kissé bővült a betétállomány is. Bár nagymértékben emelkedett a folyószámla betétek állománya, ezt részben ellensúlyozta a lekötött betéteknél megfigyelhető betétkivonás. A háztartások befektetéseiben továbbra is a nettó állampapír-vásárlás a meghatározó, ezen belül is a rövid lejáratú papírok iránt mutatkozott nagyobb kereslet. Szintén bővült tranzakcióból adódóan a tőzsdei részvényekben és egyéb tulajdonosi részesedésekben kimutatott vagyon, miközben a befektetési jegyek és a pénzügyi vállalatok által kibocsátott kötvények esetében a nettó eladás volt a jellemző. A korábbi negyedévekhez hasonlóan tranzakcióból adódóan emelkedett a nem pénzügyi befektetési jegyek állománya, a pénzügyi alapokban lévő befektetések azonban ennél nagyobb mértékben csökkentek. Ebben a negyedévben tovább bővült a biztosítástechnikai tartalékok állománya is, a növekedés az életbiztosítási és nyugdíjpénztári díjtartalékokat egyaránt érintette.

A második negyedévben folytatódott a háztartások hiteltartozásának csökkenése. A fogyasztási hitelek esetében a nettó hiteltörlesztés volt a jellemző, míg a hitelintézetek által nyújtott ingatlanhitelek esetében kismértékű nettó hitelfelvétel történt.

A nem pénzügyi vállalatok nettó finanszírozási képessége a pénzügyi számlák adatai szerint a 2016 második negyedével záruló elmúlt egy évben a GDP 1,1 százalékát (378 milliárd forint) érte el, a második negyedében pedig a negyedéves GDP 1,7 százaléka (143 milliárd forint) volt. A pénzügyi eszközök közül elsősorban a külfölddel szemben fennálló követelések emelkedtek, döntően a nyújtott hitelek, a tulajdonosi részesedések és a kereskedelmi hitelek bővülése révén. E mellett jelentősen növekedett a nem pénzügyi vállalatok betétállománya is, melyet a hitelintézeteknél elhelyezett folyószámla betétek bővülése és a rövid lejáratú betétek csökkenése határozott meg. Ebben a negyedévben tranzakcióból adódóan csökkent a szektor állampapír állománya, míg a külföldi kibocsátású kötvények és befektetési jegyek esetében is nettó vásárlás volt megfigyelhető.

A második negyedévben növekedett a nem pénzügyi vállalatoknak mind a belföldi szektorokkal, mind a külfölddel szemben fennálló tartozása. Tranzakcióból adódóan jelentősen nőtt a kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok és a felvett tulajdonosi hitelek állománya, amelyet részben ellensúlyozott a részesedés formájában szerzett források csökkenése. A nem pénzügyi vállalatok növelték az állammal és a külfölddel szemben fennálló kereskedelmi hiteltartozásaikat is.

A külföld nettó finanszírozási képessége a 2016 második negyedével záruló egy évben a GDP -6,4 százaléka (-2199 milliárd forint), a második negyedévben a negyedéves GDP -7,3 százaléka (-631 milliárd forint) volt, vagyis a nemzetgazdaság ilyen mértékben finanszírozta a külföldet. A külföldiek pénzügyi eszközei közül legnagyobb mértékben az államháztartással szemben fennálló követelések csökkentek, elsősorban a nagy összegű hiteltörlesztés következtében. E mellett csökkent tranzakcióból adódóan a nem pénzügyi vállalatokban tartott részesedések,

valamint a hitelintézeti kötvények és állampapírok állománya. A külföldiek ebben a negyedévben a hitelintézeteknél elhelyezett betétek állományát növelték legnagyobb mértékben, ezen túlmenően a nem pénzügyi vállalatokkal szemben fennálló követelésük is bővült a nettó kötvényvásárlás, illetve a nyújtott hitelek és kereskedelmi hitelekkel kapcsolatos tranzakciók miatt.

A kötelezettségeket tekintve legnagyobb mértékben a külföldiek nem pénzügyi vállalatoktól és hitelintézetektől felvett hitelei emelkedtek és nőtt a nem pénzügyi vállalatok tulajdonában lévő külföldi részesedések állománya is tranzakcióból adódóan. Ezt ellensúlyozta, hogy a második negyedévben jelentősen csökkent a külföldiek értékpapírokból szerzett forrása.

Táblázatok

A szektorok főbb adatai

	2013 II. n.év	2013 III. n.év	2013 IV. n.év	2014 I. n.év	2014 II. n.év	2014 III. n.év	2014 IV. n.év	2015 I. n.év	2015 II. n.év	2015 III. n.év	2015 IV. n.év	2016 I. n.év	2016 II. n.év
A nettó finanszírozási képesség negyedéves adatai, milliárd forint													
Nem pénzügyi vállalatok (S.11)	183	418	181	-290	163	70	106	-188	507	124	419	-308	143
Pénzügyi vállalatok (S.12)	112	83	-126	110	-223	-3	-19	-379	-366	-77	86	33	33
Államháztartás (S.13)	-152	-225	-177	-271	-279	-39	-59	-145	-120	-51	-186	-93	-28
Háztartások (S.14)	378	246	552	510	454	360	564	997	601	482	635	442	470
Háztart. segítő nonprofit intézm. (S.15)	2	-3	21	49	143	2	106	-2	-7	5	40	19	13
Külföld (S.2)	-522	-519	-451	-108	-258	-390	-697	-284	-614	-482	-994	-93	-631
A nettó finanszírozási képesség négy negyedéves adatai (az adott negyedével záruló év adata), milliárd forint													
Nem pénzügyi vállalatok (S.11)	806	984	912	493	472	123	48	150	495	549	862	742	378
Pénzügyi vállalatok (S.12)	179	218	187	179	-156	-242	-135	-624	-767	-841	-736	-324	75
Államháztartás (S.13)	-700	-829	-740	-825	-952	-766	-648	-522	-363	-376	-503	-451	-359
Háztartások (S.14)	1 591	1 516	1 531	1 686	1 762	1 876	1 888	2 374	2 521	2 643	2 715	2 160	2 029
Háztart. segítő nonprofit intézm. (S.15)	20	24	24	69	210	215	300	249	99	101	35	56	76
Külföld (S.2)	-1 896	-1 912	-1 914	-1 600	-1 336	-1 207	-1 453	-1 629	-1 985	-2 077	-2 374	-2 183	-2 199
Az államháztartás bruttó, konszolidált, névértéken számított adóssága a negyedév végén, milliárd forint													
Államháztartás (S.13)	23 263	23 107	23 076	24 915	25 420	25 084	24 514	24 985	25 887	25 920	25 402	26 156	25 908
Az államháztartás bruttó, konszolidált, névértéken számított adósságának negyedéves változása, milliárd forint													
adósság változása	-99	-156	-31	1 839	505	-336	-570	471	902	34	-518	754	-248
ebből: tranzakció	217	-278	28	1 482	431	-338	-705	902	395	94	-606	752	-307
átértékelődés	-315	122	-59	302	73	5	135	-439	507	-60	88	1	59
egyéb volumenváltozás	0	0	0	54	0	-3	0	8	0	0	0	0	0
	2013 II. n.év	2013 III. n.év	2013 IV. n.év	2014 I. n.év	2014 II. n.év	2014 III. n.év	2014 IV. n.év	2015 I. n.év	2015 II. n.év	2015 III. n.év	2015 IV. n.év	2016 I. n.év	2016 II. n.év
A negyedéves nettó finanszírozási képesség a negyedéves GDP százalékában													
Nem pénzügyi vállalatok (S.11)	2,5	5,4	2,2	-4,1	2,1	0,8	1,2	-2,5	6,2	1,4	4,5	-4,0	1,7
Pénzügyi vállalatok (S.12)	1,5	1,1	-1,5	1,5	-2,8	0,0	-0,2	-5,0	-4,4	-0,9	0,9	0,4	0,4
Államháztartás (S.13)	-2,0	-2,9	-2,2	-3,8	-3,5	-0,5	-0,7	-1,9	-1,5	-0,6	-2,0	-1,2	-0,3
Háztartások (S.14)	5,1	3,2	6,7	7,1	5,7	4,3	6,4	13,3	7,3	5,5	6,9	5,8	5,4
Háztart. segítő nonprofit intézm. (S.15)	0,0	0,0	0,3	0,7	1,8	0,0	1,2	0,0	-0,1	0,1	0,4	0,2	0,2
Külföld (S.2)	-7,0	-6,7	-5,5	-1,5	-3,3	-4,7	-7,9	-3,8	-7,5	-5,5	-10,7	-1,2	-7,3
A négy negyedéves nettó finanszírozási képesség a négy negyedéves GDP százalékában													
Nem pénzügyi vállalatok (S.11)	2,8	3,3	3,0	1,6	1,5	0,4	0,1	0,5	1,5	1,7	2,6	2,2	1,1
Pénzügyi vállalatok (S.12)	0,6	0,7	0,6	0,6	-0,5	-0,8	-0,4	-1,9	-2,3	-2,5	-2,2	-1,0	0,2
Államháztartás (S.13)	-2,4	-2,8	-2,5	-2,7	-3,1	-2,4	-2,0	-1,6	-1,1	-1,1	-1,5	-1,3	-1,0
Háztartások (S.14)	5,4	5,1	5,1	5,5	5,7	5,9	5,9	7,3	7,7	8,0	8,1	6,4	5,9
Háztart. segítő nonprofit intézm. (S.15)	0,1	0,1	0,1	0,2	0,7	0,7	0,9	0,8	0,3	0,3	0,1	0,2	0,2
Külföld (S.2)	-6,5	-6,4	-6,4	-5,2	-4,3	-3,8	-4,5	-5,0	-6,0	-6,3	-7,0	-6,4	-6,4
Az államháztartás bruttó, konszolidált, névértéken számított adóssága a GDP százalékában a negyedév végén													
Államháztartás (S.13)	79,5	77,9	76,8	81,5	81,9	79,4	76,2	76,8	78,8	78,0	75,4	77,2	75,6
Az államháztartás bruttó, konszolidált, névértéken számított adóssága a GDP százalékában a negyedév végén (éves GDP-adattal)*													
Államháztartás (S.13)			76,6				75,7				74,7		

*A KSH által 2016. szeptember 30-án publikált éves GDP-vel számított mutató. Bővebben lásd az 1-es számú lábjegyzetben.

Módszertani megjegyzések

1. A felszámolás alá került befektetési szolgáltatók ügyfeleinek kártalanítása, a kárrendezés statisztikai elszámolása

A Kárrendezési Alap 2016. májusban megkezdte a felszámolás alatt álló Quaestor és a Hungária cégcsoportok károsultjai részére megállapított kárrendezési összeg kifizetését (a kötvényesek második ütemben történő kártalanítása). Ezzel egyidejűleg a pénzügyi számlákban kimutatott és még forgalomban lévő Hurrira és Hungária kötvények lezárásra kerültek a statisztikában. Így tranzakcióval csökkent a háztartások tulajdonában kimutatott kötvényállomány, a Kárrendezési Alap által fizetett kártérítés pedig más pénzügyi instrumentumon (készpénzben, betétben) jelent meg. A kárrendezés kapcsán a háztartások nettó finanszírozási képessége nem változott, csak a pénzügyi instrumentumok között történt átrendeződés.

2. Módszertani változások a holding jellegű nem pénzügyi vállalatok kezelésében

Konzolidációs eljárás került kidolgozásra a pénzügyi számlákban az elmúlt időszakban megjelent és egyre jelentősebb pénzügyi tranzakciókat bonyolító, rezidens nem pénzügyi vállalati kötődésű, holding jellegű vállalatokra vonatkozóan. Ezen vállalatok adatai – a vállalatközi követelések és tartozások halmozódása következtében – alapvetően torzították a nem pénzügyi vállalati szektor nem konszolidált mutatóit. A nem pénzügyi vállalatok körében visszamenőlegesen alkalmazott, vállalatcsoporton belüli részleges adatkonszolidáció, a holding jellegű vállalatok adatainak összevonása a rezidens anyavállalataik adataival egyszerűsítette a nagy rezidens vállalatcsoportok belső, vállalatközi pénzügyi kapcsolatait, ezáltal összességében csökkentette a nem pénzügyi vállalatok egymás közötti, hitel és tulajdonosi részesedés formájában fennálló követeléseit és tartozásait a korábbi adatközlésekhez képest. A vállalatközi adathalmozódások kiszűrésének az egyenlegmutatókra (a nettó finanszírozási képességre és a nettó vagyonra) nem volt hatása.

3. Módszertani változások a forint készpénz kimutatásában

Az első negyedévben becslés készült a háztartásokat segítő nonprofit intézmények készpénzállományának meghatározására, mely korábban nem szerepelt a pénzügyi számlákban. Az adatok a teljes időszoron visszavezetésre kerültek. A forgalomban lévő bankjegy és érmeállomány összességében nem változott, a háztartásokat segítő nonprofit intézményeknél megjelenő készpénzállomány összegével a háztartások tulajdonában lévő készpénzállomány csökkent, mely utóbbi maradékként kerül meghatározásra a forint készpénz mennyiségének szektorok közötti felosztása során.

4. Módszertani változások a monetáris arany és SDR elszámolásában

A nemzetközi tartalékok részét képező nem allokált aranyszámla a nemzetközi módszertannak megfelelően a központi bank követeléseként és a külföld kötelezettségeként kerül kimutatásra a 2016. első negyedéves adatközléstől kezdődően a pénzügyi számlákban. Ezzel megszűnt a monetáris arany egyoldalú elszámolása, miszerint a központi bank eszköze nem volt más szektor kötelezettsége. A pénzügyi számlákban a folyószámla betétek közé

került átsorolásra a Nemzetközi Valutaalpnál lévő tartalékpozíció, mely korábban az SDR instrumentumon jelent meg. A fenti módosítások a teljes időszoron visszavezetésre kerültek.

5. Az államháztartási adatok felhasználásával kapcsolatos bizonytalanságok

A teljes körű pénzügyi számlák adatainak összeállításakor a központi költségvetési szervek és helyi önkormányzatok 2016 első és második negyedévére vonatkozó mérlegjelentései csak korlátozottan kerültek felhasználásra, mivel azok még nem álltak teljes körűen rendelkezésre. Ennek következtében az egyéb követelések és tartozások, valamint a nyújtott hitelek, kölcsönök adatai becsléseket is tartalmaznak. Előzetes becslésen alapulnak továbbá az uniós támogatásokkal összefüggő egyéb követelések és egyéb tartozások 2016 első két negyedévére vonatkozó adatai is. Ezek az adatok (és ezáltal a szektor nettó finanszírozási képessége) a későbbi adatközlésekben változhatnak.

6. A háztartások 2016 második negyedévi adataihoz kapcsolódó bizonytalanságok

A háztartások külföldi pénzügyi eszközeinek megfigyelése nem teljes körű, ezért a háztartási szektor külföldi pénzügyi megtakarításaira vonatkozó adatok bizonytalanságokat tartalmaznak a pénzügyi számlákban. A jövőbeni publikációk során a becsült értékek változhatnak, illetve a későbbiekben beérkező tényadatok válthatják fel azokat.

A pénzügyi számlákhoz kapcsolódó tájékoztató adatok megjelenése

A jelen publikációval együtt közlésre kerültek az állami és önkormányzati tulajdonú nem pénzügyi nagyvállalatok főbb pénzügyi adatai, a pénzügyi számlák és fizetésimérleg-statisztikák, illetve a pénzügyi számlák és a monetáris mérlegstatisztikák közötti különbséget bemutató táblák, továbbá a közösségi (állami és önkormányzati) tulajdonú vállalatok éves pénzügyi számláit tartalmazó táblázatok. Ezek az alábbi hivatkozásra kattintva érhetők el: <http://www.mnb.hu/statisztika/statisztikai-adatok-informaciok/adatok-idosorok/xii-a-nemzetgazdasag-penzugyi-szamlai-penzugyi-eszkozok-es-koteleztsegek-allomanyai-es-tranzakcioi/a-penzugyi-szamlakhoz-kapcsolodo-egyeb-adatok>.

Az adatrevíziók hatása a pénzügyi számlákban megjelenő adatokra

A szektorok nettó finanszírozási képességének változása a 2016. I. negyedévéről publikált teljes körű adatokhoz képest (milliárd forint)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016. I. n.év
Nem pénzügyi vállalatok (S.11)	6	0	-4	-17	-56	-22	-5	-101	-581	-49
Pénzügyi vállalatok (S.12)	0	0	0	0	-2	0	1	11	-108	-5
Államháztartás (S.13)	0	0	0	0	0	0	0	14	99	-111
Háztartások (S.14)	0	0	4	17	44	24	16	-16	86	-2
Háztartásokat segítő nonprofit intézmények (S.15)	-6	0	0	1	12	-2	0	16	11	-9
Külföld (S.2)	0	0	0	0	2	0	-12	77	492	176

Az adatrevíziók a pénzügyi számlák adatforrásaiban és számítási eljárásokban történt változásokat tükrözik. A 2016. I. negyedévre vonatkozó teljes körű adatközléshez képest változtak az adatok a fizetésimérleg-statisztikában és az értékpapír-statisztikában végrehajtott adatfelülvizsgálat hatására. Jelentős eltérést okozott továbbá a pénzügyi számlákban az újonnan rendelkezésre álló 2015. évi vállalati mérlegadatok felhasználása a korábbi becsült adatok helyett, ami döntően a nem pénzügyi vállalatok és a háztartások állományi és tranzakciós mutatóit érintette. Az államháztartás esetében változást okozott továbbá a tárgynegyedévben a kormányzati szektorba besorolt vállalatok adatainak átvezetése, valamint a frissített adatforrások, információk felhasználása. Ez utóbbi revíziók elsősorban az államháztartás adott hiteleit és az uniós támogatásokkal kapcsolatos követeléseket, kötelezettségeket érintették.

Hivatkozások:

[Összefoglaló táblázatok](#)

[Idősorok](#)

[Grafikonok](#)

[Módszertani kézikönyv](#)

MAGYAR NEMZETI BANK
STATISZTIKAI IGAZGATÓSÁG

Elérhetőség:

Tel.: + 36 (1) 428-2750

Fax: + 36 (1) 429-8000

E-mail: sajto@mnb.hu